

LEVINSEN & ABIES A/S

Slangerup, september 2013

Gode høstudsigter i pyntegrøntsarterne

Den seneste rigtige gode høst i både nordmannsgran og nobilis var i 2009. Nobilis lagrer ganske godt, - rigtigt opbevaret vil den være anvendelig også efter 10 år eller mere. Nordmannsgran gemte vi ikke gerne mere end 1 år. Øget specialisering hos planteskolerne gjorde tidligt i 00'erne lagring af nordmannsgranfrø vigtig og ændrede lager fra at være det frø, man i et givet år ikke kunne sælge til at udgøre en vigtig del af frøvirksomhedens strategi.

Et forsøg med flerårig lagring af nordmannsgran, afsluttet i 2010*), pegede på vigtigheden af at opbevare frøet ved meget lavere temperaturer og med et tilsvarende lavere vandindhold end hidtil anvendt. I foråret er det sidste nordmannsgranfrø fra kanonåret 2009 sået ud. Fremspiringen er ikke prangende, men generelt brugbar. Men andelen af planter uden knop – såkaldte 'kallus-planter' - kan ende med at blive et stort problem. Vort frø har vist en ret lav kallus-andel, men der er store forskelle mellem frøpartier, og disse forskelle kan meget vel være bestemt af forskelle ved lagringen.

Der er rigtig gode udsigter for høsten overalt i 2013, og vi kan dermed få det tiltrængte løft i frøforsyningen, som frisk frø fra et stort frøår giver. I korthed er udsigterne følgende:

NORDMANNSGRAN:

Georgien. Forventningerne til en god koglehøst i Georgien bliver til fulde opfyldt. I Ambrolauri er der rigtig god koglesætning i alle de velkendte afdelinger i Tlugi skovpart samt i Nikortsmina skovpart.

I Borjomi er der god koglesætning i både Tadzrici skovpart og i Machartskali skovpart, men udbyttet her vil dog nok ende lidt lavere, især i Tadzrici skovpart, der bl.a. i juni har været udsat for kraftige haglbyger.

Rusland. Der er igen i år en god koglesætning i det område i Apsheronk / mezmaj, vi høster i. Vi forventer derfor en tilstrækkelig mængde af rigtig godt frø fra Apsheronk til den kommende sæson.

Tyrkiet. Der er god koglesætning både i nordmannsgranen i Savsat / yayla og i bornmülleriana'en i Bolu/kökez. Der er især udsigt til en rigtig god frøkvalitet fra Bolu/kökez, hvilket bestemt er tiltrængt efter de seneste par års miserable frø derfra.

Danmark. Der bliver et pænt kvantum frø fra Berritzgaard F 665, der har en fin koglesætning i år. Frøet fra 2012-høsten har givet et godt udbytte i forårets udsåning. Berritzgaard var med i den proveniensafprøvning på Lundbygaard og Faur-skov, der blev afrapporteret i det tidlige forår 2013, hvor den viste gode egenskaber på de vigtige parametre og endte på en samlet 6. plads af de ca. 35 deltagende provenienser **). Der er ikke mange kogler i Langesø-proveniensen F 668, så det er tvivlsomt, om høst der lønner sig i år.

NOBILIS:

Der er kogler i alle de vigtige provenienser, vi høster i – Mølleskoven F 681, Overgaard F 402 og Frijsenborg F 480 / Turbo. Sidst, vi havde høst, var i 2009, så det er en tiltrængt fornyelse i nobilisfrøet, der nu er udsigt til. Det skal dog siges, at 2009-frøet har holdt en rigtig god spireevne gennem de 4 år. Vi får proveniensen 'Næsbyholm' på programmet fra i år. Den er afkom af Østre Palsgaard. Den sætter kortere skud og er dermed et godt supplement, især når det gælder udplantning på kraftige jorder.

Vi glæder os til at komme i gang med høsten og ser frem til at kunne tilbyde vore kunder frisk frø fra alle de bedste provenienser.

*) Martin Jensen: 'Flerårig lagring af frø af nordmannsgran uden forringelser af spirekvalitet og plantevækst' Slutrapport, Institut for Havebrugsproduktion, Årsløv / Århus Universitet, 2010

**) Ulrik Bräuner Nielsen: 'Vurdering af nordmannsgranprovenienser dyrket med og uden vækstregulering – resultater fra en hel omdrift', Skov & Landskab, Københavns Universitet, 2013.

Ulrik Nyvold & Børge Klemmensen